

Klap – Artikel van de week: Elke week een pdf-file met een nieuwsartikel. Een artikel uit de Klap-krant of een volledig nieuw artikel in de weken dat er geen Klap verschijnt. Surf naar www.klapkrant.be en voer de webcode van de laatste Klap in.

Uitgewerkte lessuggesties

1. Natte voeten

- Sluit aan bij het artikel ‘Waterellende’ op pag. 4 van Klap.
- Motivatie
De uitzonderlijk grote hoeveelheid aan regen zorgde in november voor heel wat waterellende in ons land. Op de pagina ‘Binnenland’ snijden we dit onderwerp aan. Naast vaststellingen en oorzaken worden ook (al dan niet duurzame) oplossingen vermeld. Met de werkbladen focussen we op (duurzame) oplossingen voor dit probleem. Deze les sluit aan bij de actualiteit en bij het vak Wereldoriëntatie, deeldomein ‘mens en omgeving’.
- Doelstellingen
 - De leerlingen zoeken uit wat de oorzaken en gevolgen waren van de recente wateroverlast in West-Vlaanderen.
 - De lln. denken na over manieren om wateroverlast in de toekomst te voorkomen.
 - De lln. ontdekken aan de hand van een proefje hoe je de sterkste dijken kan bouwen.
 - De lln. vergroten hun topografische kennis van België.
- Werkwijze
 - **Instap:** Start de les met het bekijken van enkele filmpjes over de wateroverlast op de website van Karrewiet (www.ketnet.be/zoeken?zoekterm=wateroverlast). Laat de leerlingen vrij reageren en laat hen hun voorkennis verwoorden.
 - **Kern:** De leerlingen lezen in duo's het artikel ‘Waterellende’ en beantwoorden daarbij de vragen op de werkbladen. Laat bij vraag 2 zien hoe de leerlingen aan de hand van zoekwoorden de juiste informatie kunnen vinden. Bij vraag 3 gaan de leerlingen met elkaar in discussie. Geef aan dat er ook landelijk nog veel discussie is over wat er nu zou moeten gebeuren. Het verhogen van dijken lijkt een logische oplossing, maar volgens experts helpt dit niet op de lange termijn. Volgens hen zou de rivier meer ruimte moeten krijgen. Dat zou dan kunnen betekenen dat mensen die langs de rivier wonen, moeten verhuizen en daar zijn zij natuurlijk niet blij mee. Het wegpompen van water is alleen een noodoplossing. Dat helpt als er wateroverlast is, maar neemt de oorzaak van het probleem niet weg.
 - **Slot:** Dijken langs de rivieren blijven nodig. Hoe bouw je de sterkste dijken? De leerlingen onderzoeken dit aan de hand van een proefje: www.droppiewater.nl/spelletjes/pdf/5-6_sterke_dijk.pdf.

- Internet

Lees voor meer achtergrondinformatie het gesprek met hydroloog Patrick Willems: www.standaard.be/cn t/dmf20231116_95950372 en bekijk het filmpje op: www.vrt.be/vrtnws/nl/2023/11/17/wateroverlast-wat-kunnen-we-doen-om-ons-hier-tegen-te-wapenen/

2. We feesten erop los!

- Sluit aan bij het dossier ‘Feesten in december’ op pag. 6-11.
- Motivatie
Het dossier van de decembermaand gaat over een van de leukste aspecten ervan: de feesten. In de artikelen wordt gesproken over de heel bekende feesten zoals Kerstmis en Sinterklaas. Maar ook minder bekende feesten komen aan bod. Bovendien is er aandacht voor hoe kerst en oudejaar in andere landen en culturen gevierd worden. Dit bevordert een open houding naar andere culturen. Het dossier brengt de leerlingen vast en zeker in de stemming om een kerstfeest voor de eigen klas te organiseren. Je kan inspiratie opdoen in alle artikelen en een eigen toets aan jullie kerstfeest geven. Deze les sluit aan bij de actualiteit en bij het vak Godsdienst/Zedenleer.
- Doelstellingen
 - De leerlingen doen kennis op over winterfeesten en gebruiken in andere landen.
 - De lln. staan open voor gebruiken uit andere culturen.
 - De lln. komen in de stemming voor Sinterklaas en Kerst.
 - De lln. werken samen om een fijn kerstfeest te organiseren.
- Werkwijze
 - **Instap:** Vraag de leerlingen hoe zij thuis het kerstfeest of een ander winterfeest vieren. Helpen ze bij het feest? Zo ja, bij welk onderdeel? Hou een kort klasgesprek over de verschillende getuigenissen.
 - **Kern:** De leerlingen gaan aan de slag met de teksten van het dossier (p. 6-11) en de werkbladen. Vorm groepjes van drie of vier leerlingen. Elk groepje leest samen alle teksten en beantwoordt de vragen. Dit wordt gevolgd door een korte klassikale bespreking. Hierna vertel je de leerlingen dat ze samen voor een kerstfeestje in de klas mogen zorgen. Ze mogen onder meer het eerste gerecht van het Oekraïense kerstfeest maken. Wie weet de naam daarvan nog? (kutia) Met behulp van de recepten in de bijlage kunnen de leerlingen zelf kutia en alcoholvrije glühwein maken. Misschien zijn er nog leerlingen die

graag een typisch gerecht maken voor iedereen? Laat de leerlingen ook kerstversieringen maken voor in de klas. Op internet vind je veel inspiratie, bijvoorbeeld www.mamabaas.be/kids/spelen/leuke-kerstversiering-om-zelf-te-maken-samen-met-je-kinderen. Je kan ervoor kiezen om alle activiteiten samen te doen of (groepjes) leerlingen een eigen taak te geven. In het laatste geval kan je ook een reporter, fotograaf en/of vlogger aanstellen. De reporter neemt interviewtjes af, de fotograaf maakt foto's en de vlogger maakt filmpjes van de voorbereidingen met een mobieltje: 'the making off'...

- Slot: Vier samen het kerstfeest in de klas en bekijk de gemaakte reportages.

- Internet

Kijk op www.reizeneuropa.com/11-x-traditionele-kerst-menus-in-europa om meer te ontdekken over wat mensen met kerst in verschillende landen eten.

- Boekentips

De volgende boeken brengen de leerlingen vast in een winterse stemming.

Theodo Keizer, Mevrouw Sinterklaas, Ploegsma, 2023, ISBN 9789021684864. J.K. Rowling,

Het kerstvarken, Uitgeverij de Harmonie, 2021, ISBN 9789463361361. Tom Fletcher,

De Kerstmisaurus, Billy Bones, 2018, ISBN

9789030504061 Ben Guterson,

Winterhuis Hotel, Leopold, 2018, ISBN 9789025876074

3. Ensor enzo

- Sluit aan bij het artikel 'Kunst van bij ons - Een portret van James Ensor' op pag. 16.

- Motivatie

In 2024 is het 75 jaar geleden dat de Oostendse schilder James Ensor overleed. De kunstwereld in Vlaanderen en Brussel haalt alles uit de kast om het werk van deze fantastische kunstenaar te tonen. Dit is het ideale moment om de leerlingen kennis te laten maken met het werk van Ensor en andere kunstenaars, en ook zelf creatief aan de slag te gaan. Deze les sluit aan bij het vak Muzische vorming.

- Doelstellingen

- De leerlingen kennen de kunstenaar James Ensor en andere Belgische kunstenaars.

- De lln. denken na over wat kunst is.

- De lln. onderzoeken aan de hand van welke criteria je een kunstwerk kan beoordelen.

- De lln. vertellen wat hen in een kunstwerk wel of niet aanspreekt.

- De lln. onderzoeken de beeldende mogelijkheden bij een knutselopdracht geïnspireerd op het werk van Vincent van Gogh.

- Werkwijze

- Instap: De leerlingen maken in groepjes van vier een woordspin rond 'Wat is kunst?'. Laat dit volgen door een klassikale bespreking. Bekijk aansluitend dit filmpje:

<https://schooltv.nl/video/wat-is-kunst-schilderijen-of-andere-kunstwerken-die-mensen-raken>. Zijn de

leerlingen na het filmpje anders gaan denken over wat kunst is? Toon de drie kunstwerken in de bijlage op het digibord en laat de leerlingen hierop reageren. Vinden ze dit kunst? Waarom wel/niet? Stel zo nodig gerichte vragen: Vinden ze deze kunstwerken wel/niet mooi, knap gemaakt, origineel, knap bedacht? Roepen ze een emotie bij hen op? Bespreek welke criteria zij belangrijk vinden bij de vraag of iets wel of niet kunst is.

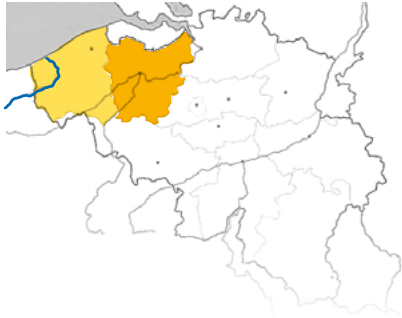
- Kern: Vertel dat het schilderij dat de leerlingen zagen van de Belgische kunstenaar James Ensor is. Lees het artikel 'Kunst van bij ons - Een portret van James Ensor' op pag. 16 klassikaal en controleer of alles begrepen is. Laat de leerlingen vervolgens in duo's de vragen op de werkbladen oplossen. Bespreek de antwoorden als iedereen klaar is. Verdeel de klas daarna in acht groepjes. Elk groepje gaat een presentatie geven over een van de kunstenaars op het eerste werkblad. Ze zoeken op internet minstens drie werken van die kunstenaar en zorgen dat ze daarover iets aan de klas kunnen vertellen. Na een korte voorbereidingstijd laat elk groepje de gevonden werken zien op het digibord. Geef de leerlingen weer de ruimte om hun mening over de kunstwerken te geven en zorg dat daarbij de criteria die in de instap zijn geformuleerd weer terugkomen.

- Slot: Kennen de leerlingen ook buitenlandse kunstenaars? Een wereldberoemde schilder uit Nederland is Vincent van Gogh (overigens geboren vlak bij de Belgische grens). Speel klassikaal de online quiz over deze kunstenaar: <https://schooltv.nl/link/vincent-van-gogh-1>. Laat de leerlingen daarna hun eigen sterrenhemel maken: <https://schooltv.nl/video/maak-je-eigen-sterrenhemel-van-vincent-van-gogh-knutselen-met-een-melkpak-verfen-lichtjes>.

Sleutel bij de werkbladen

1. Natte voeten

1. a.

- b. Omdat er veel water uit Noord-Frankrijk via de IJzer daar ons land binnenkwam.
c. Mensen moesten uit voorzorg hun huizen verlaten en het water werd tegengehouden door dijken te verhogen, water weg te pompen en zandzakken te leggen.
d. Door de opwarming van de aarde zal er steeds vaker extreem weer zijn.
e. De opwarming tegengaan door goed te zorgen voor het milieu.
f. Door opvangbekkens aan te leggen langs de rivieren waar het water in kan vloeien als de rivier overstroomt.
2. a. Diksmuide – Houthulst – Lo-Reninge – Vleteren
b. de Heulebeek
c. De Waterlelie
d. Ingelmunster
e. Zulte en Kruisem
f. nee
3. eigen antwoord

2. We feesten erop los!

1.

Wie komt?	Sinterklaas	Kerstman
Wat heeft hij op zijn hoofd?	<i>mijter</i>	rode muts met pompon
Wat heeft hij aan?	<i>mantel</i>	<i>pak: broek en jas</i>
Wat brengt hij?	pakjes en speculoos	<i>pakjes en snoep</i>
Waar brengt hij de pakjes?	<i>bij de schoorsteen, bij de schoen</i>	<i>onder de kerstboom</i>
Welk dier hoort bij hem?	<i>paard (schimmel, Slechtweervandaag)</i>	rendier
Wie helpen hem?	<i>pieten</i>	<i>elfjes</i>
Welk vervoermiddel gebruikt hij?	stoomboot	<i>slee</i>
Waar komt hij vandaan?	<i>Spanje</i>	Finland

2. eigen antwoord
3. Kerstmuziek brengt jou in de juiste feeststemming.
4. op kerstavond – *kutia* eten – Oekraïne / tussen 15 en 24 december – op rolschaatsen naar de vroege mis – Venezuela / op oudejaarsavond, vlak voor middernacht – 12 druiven eten – Spanje / op nieuwjaarsdag – kleur onderbroek is belangrijk – Mexico en Brazilië / op oudejaarsavond – borden stuk gooien – Denemarken
5. eigen antwoord
6. blokfluit – legpuzzel – kookboek – wintertrui – laptop – cadeaubon – skihelm

3. Ensor enzo

1. eerste rij: Peter Paul Rubens – Koen Vanmechelen – Arne Quinze
tweede rij: Constant Permeke – Jan Fabre – Panamarenko
derde rij: James Ensor – René Magritte – James Ensor
2. James Ensor - René Magritte – Jan Fabre – Arne Quinze - Constant Permeke – Panamarenko
3. Waarom klinkt de naam van James Ensor Engels? – Waarom duiken er in de schilderijen van James Ensor vaak maskers op? – Door welk uitzicht kreeg James Ensor veel ideeën om te schilderen? – Wat wilde Ensor zeggen met het schilderij 'De intrede van Christus in Brussel'? – Wat is er gebeurd met het huis waar Ensor woonde? – Waarom is er in 2024 extra aandacht voor James Ensor?
4. a. bijvoorbeeld: een kerstconcert ter ere van James Ensor, een Ensorwandeling in Oostende b. Grote Kunst voor Kleine Kenners – Ensor doe-expo
5. via een audiotour – met een gids

4. Klap nieuwquiz 4

1. a – 2. c – 3. b – 4. a – 5. b – 6. b – 7. c – 8. c – 9. b – 10. a

1. Lees het artikel 'Waterellende' en beantwoord de vragen.

Gebruik je kleurpotloden! Zet een kruisje bij wat je hebt gebruikt. Schrijf erbij wat je nog meer tekent.

a. Kleur op de kaart de rivier de IJzer blauw.

Kleur de provincie West-Vlaanderen geel en de provincie Oost-Vlaanderen oranje.

b. De hevige regenval in november zorgde in alle provincies voor problemen.

Waarom was de overlast in de Westhoek het grootst?

.....
.....

c. Welke vier maatregelen werden genomen om de mensen tegen het water te beschermen?

.....
.....

d. Waarom denken wetenschappers dat wateroverlast in de toekomst nog wel vaker zal voorkomen?

.....
.....

e. Wat kunnen we daartegen doen?

.....
.....

f. Hoe kunnen we het water opvangen als rivieren en beken overstromen?

.....
.....

2. Wat gebeurde waar?

a. In welke vier gemeenten in de Westhoek was de wateroverlast niet onder controle? Tip: Bekijk het kaartje dat op 16 november op de site van Het Nieuwsblad werd geplaatst: www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20231116_93836366.

.....
.....

b. Ook bij Ledegem en Wevelgem in West-Vlaanderen trad er een beek uit haar oevers. Welke beek was dat?

.....

c. Hoe heet de school in de deelgemeente Moorsele die enkele dagen moest sluiten?

.....

d. In welke West-Vlaamse gemeente trad de Lendelededebeek buiten haar oevers?

.....

e. In welke twee Oost-Vlaamse gemeenten zorgde de Zaubeeek voor overlast?

.....

f. Kreeg de kuststad Oostende te maken met wateroverlast? ja / nee

Mogelijke oplossingen

Hoe kunnen we in de toekomst meer wateroverlast voorkomen?

Lees de volgende uitspraken.

Wie heeft gelijk? Of hebben ze allemaal een beetje gelijk?

Praat erover met elkaar. Schrijf dan op wat er volgens jullie zou moeten gebeuren.

Tip: Kijk naar het eerste stukje van het filmpje 'ruimte voor rivieren' op www.schooltv.nl (tot minuut 3.15).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1. In december zijn er twee belangrijke feesten.

Vul het schema in met de gelijkenissen en verschillen.

Wie komt?	Sinterklaas
.....	rode muts met pompon
Wat heeft hij aan?
.....	pakjes en speculoos
Waar brengt hij de pakjes?
.....	rendier
Wie helpen hem?
.....	stoomboot
Waar komt hij vandaan?	Finland

Foto VRT

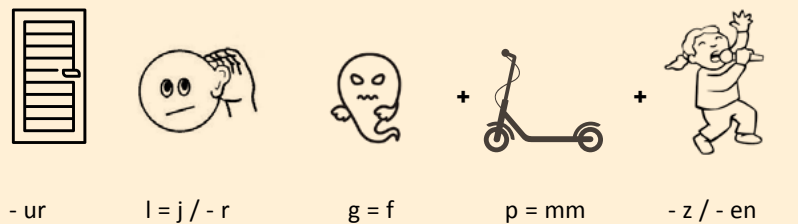
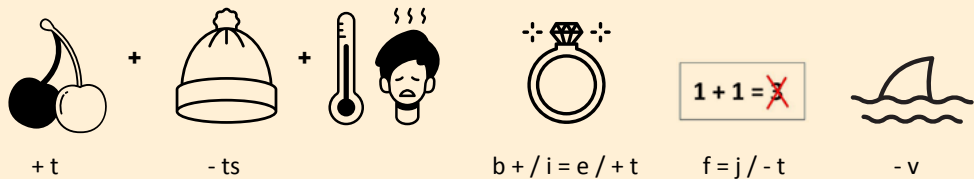
2. Welke cadeaus krijg jij graag?

Zelfgemaakt:

Uit de kringloopwinkel:

Met een boekenbon koop ik (titel)

3. Los de rebus op.

4. Verbind wat samen hoort.

Zoek daarvoor goed in de artikels van het dossier.

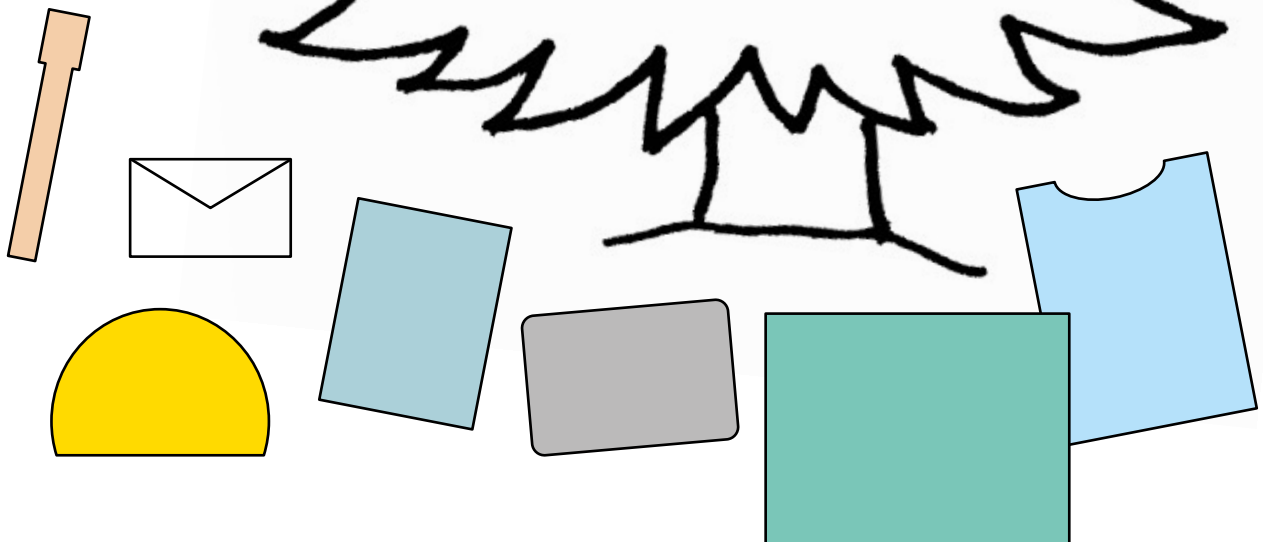
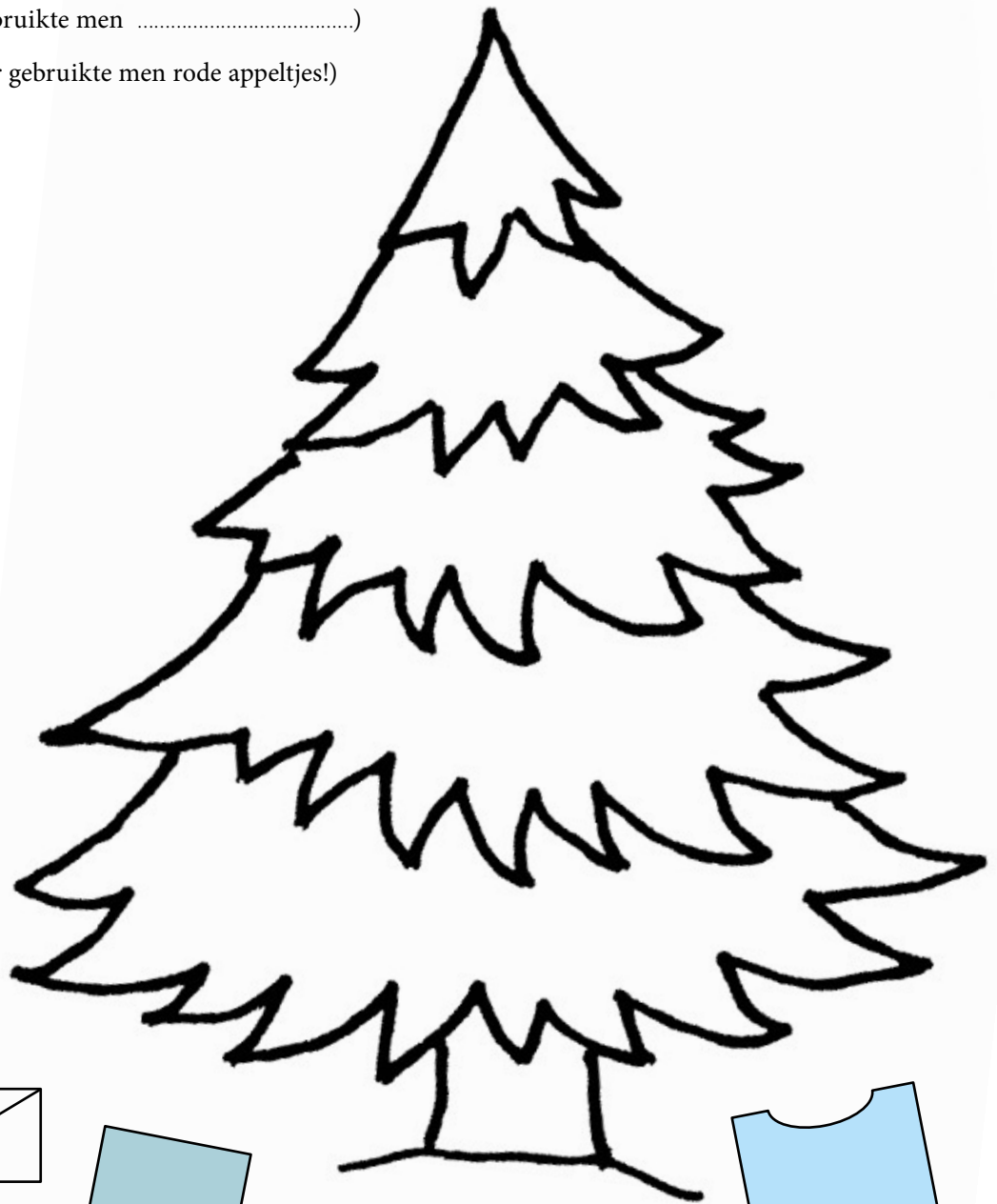
- op kerstavond •
- tussen 15 en 24 december •
- op oudejaarsavond, vlak voor middernacht •
- op nieuwjaarsdag •
- op oudejaarsavond •
- op rolschaatsen naar de vroege mis •
- twaalf druiven eten •
- kleur onderbroek is belangrijk •
- borden stuk gooien •
- kutia eten •
- Spanje
- Oekraïne
- Denemarken
- Mexico en Brazilië
- Venezuela

5. Versier de kerstboom zoals jij het graag ziet.

Gebruik je kleurpotloden! Zet een kruisje bij wat je hebt gebruikt. Schrijf erbij wat je nog meer tekent.

- lichtjes (vroeger gebruikte men
- kerstballen (vroeger gebruikte men rode appeltjes!)
- piek
- ster
- slinger(s)
-
-

6. Wat zit in deze pakjes?

Vorm samenstellingen en schrijf elk gevonden woord op het pakje.

blok	top	puzzel	fluit	cadeau
ski	trui	helm	winter	
boek	leg	bon	lap	kook

Kerstrecepten

DiT HEB JE NODiG:

- 1 kop gekookte gort of gekookte tarwe
- een half kopje maanzaad
- 0,5 l melk
- 50 g rozijnen
- 50 g gepelde walnoten
- 50 g gepelde hazelnoten
- 50 g geschaafde amandelen
- een paar eetlepels honing
- 1 eetlepel gekonfijte sinaasappelschil

Kutia

Zo GA JE TE WERK:

Kook het maanzaad in melk, zeef en maal twee keer door de vleesmolen. • Meng met gepelde gerst of gekookte tarwe. • Blancheer de rozijnen, gehakte walnoten en amandelen in schijfjes met kokend water. • Voeg ze toe aan het mengsel. Breng op smaak met honing en gekonfijte sinaasappelschil. • Andere gedroogde vruchten toevoegen zoals abrikozen, pruimen of vijgen is ook mogelijk.

DiT HEB JE NODiG:

- 500 ml druivensap
- 250 ml veenbessensap
- 250 ml water
- 5 kruidnagels
- 3 steranijs
- 3 kardemom peulen
- 2 kaneelstokjes
- 2 schijfjes sinaasappel

Alcoholvrije glühwein

Zo GA JE TE WERK:

Alcoholvrije glühwein maak je op basis van druiven- en veenbessensap. • Net als bij echte glühwein, moet je het sap verwarmen en op smaak brengen met allerlei specerijen: kruidnagel, kaneel, kardemom en steranijs. • Daarnaast voeg je wat schijfjes sinaasappel toe. • Het resultaat is een heerlijke, warme en kruidige drank die helemaal geschikt is voor kinderen.

Ensor enzo (1)

1. Wie heeft het gemaakt?

Schrijf de naam van de kunstenaar onder het kunstwerk.

Eén kunstenaar komt twee keer voor. Kies uit:

James Ensor

René Magritte

Constant Permeke

Jan Fabre

Panamarenko

Arne Quinze

Koen Vanmechelen

Peter Paul Rubens

2. Welke kunstenaars uit vraag 1 zie je hier?

Schrijf onder elke foto de juiste naam.

3. Welke vragen kan je bedenken bij onderstaande antwoorden over James Ensor?

.....?

Omdat zijn grootouders Britten waren.

.....?

Omdat zijn moeder in haar winkeltje carnavalsmaskers verkocht.

.....?

Het uitzicht op zee vanuit zijn slaapkamer.

.....?

De mensen zijn gemeen en begrijpen me niet.

.....?

Dat is nu een museum.

.....?

Omdat het 75 jaar geleden is dat Ensor in Oostende overleed.

4. Kijk op: www.ensor2024.be.

a. Schrijf twee Ensor-activiteiten op die je kan doen.

.....
.....

b. Welke grote expo is speciaal voor kinderen?

Tip: Kijk onder 'inspiratie'.

.....

5. Op welke manieren kan je in een museum uitleg krijgen?

Schrijf het onder het plaatje.

.....
.....

.....
.....

Sluit aan bij de Klapkrant van december 2023.

Zet een kruisje voor het juiste antwoord.

- In welke stad is het Speelgoedmuseum? (pag. 2)
 - a. Mechelen
 - b. Mesen
 - c. Malmédy
- Waarom is het **niet** makkelijk om te leven met een beperking? (pag. 3)
 - a. Omdat mensen je uitlachen.
 - b. Omdat het niet handig is als je bijvoorbeeld niet kan lopen.
 - c. Omdat de wereld rondom hen niet altijd rekening houdt met hun beperking.
- Hoe groot en zwaar is de kerstboom die pronkt op de Grote Markt in Brussel? (pag. 4)
 - a. 30 meter hoog en 7000 kilo
 - b. 22 meter hoog en 8000 kilo
 - c. 2 meter hoog en 7000 kilo
- Wat is de massastart? (pag. 5)
 - a. Een schaatswedstrijd met een grote groep schaatsers.
 - b. Het startsein van verschillende mensen bij een schaatswedstrijd.
 - c. Een schaatswedstrijd waarbij je moet proberen zo traag mogelijk te schaatsen.
- Welke dingen horen bij Sinterklaas en dus niet bij Kerst? (pag. 7)
 - a. rendieren, een slee en pieten
 - b. een paard, een stoomboot en pieten
 - c. een paard, pieten, elfen en een slee
- Hoe lang duurt het feest Chanoeeka? (pag. 9)
 - a. acht uur
 - b. acht dagen
 - c. acht weken
- Wat is het lievelingsfeest van kinderboekenschrijfster Li Lefebure? (pag. 10)
 - a. Kerstmis
 - b. Ketikoti
 - c. Divali
- Wat heb je **niet** nodig voor de kerstslinger van bladzijde 11? (pag. 11)
 - a. dun touw, (houten) kralen en wasknijpers
 - b. wasknijpers, waterverf en een tandenstoker
 - c. pompons, kaarsen en glitterstiften
- Een van de hoeden van keizer Napoleon werd geveild.
Wat was de startprijs van de veiling? (pag. 12)
 - a. 1 miljoen euro
 - b. 500.000 euro
 - c. 1,93 miljoen euro
- Waarom is 2024 het Ensorjaar? (pag. 16)
 - a. In 2024 is het 75 jaar geleden dat James Ensor overleed in Oostende.
 - b. 24 was het lievelingsgetal van James Ensor.
 - c. Het Ensorjaar vindt om de tien jaar plaats.

Foto iStock - bbsfernari

Foto Alamy - Imageselect

Foto iStock - maglara

© iStock - yuriytsirkunov

Foto Paul Hermans/CC BY-SA 4.0